

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI STRATEGIJE DIGITALNE
HRVATSKE ZA RAZDOBLJE DO 2032. GODINE
ZA 2025. GODINU**

Listopad 2026.

Sadržaj

1. Popis kratica	3
2. Uvod	5
3. Izvješće o napretku u provedbi strateških ciljeva.....	8
Strateški cilj 1: Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo.....	8
1.1. Podrška digitalizaciji MSP-ova.....	8
1.2. Digitalizacija javnih usluga za poduzetnike te osiguravanje dostupnosti anonimiziranih javnih podataka	9
1.3. Podrška za digitalne inovacijske centre	9
1.4. Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija	10
1.5. Optimizacija hrvatskog poreznog i parafiskalnog zakonodavstva te administracije	11
Strateški cilj 2: Digitalizirana javna uprava	11
2.1. Jačanje organizacijskih i ljudskih institucionalnih kapaciteta	11
2.2. Nadogradnja državne informacijske infrastrukture i naprednih softverskih rješenja	12
2.3. Postizanje potpune interoperabilnosti javne uprave uz omogućavanje pristupa otvorenim podacima građanima i poduzećima	14
2.4. Digitalizacija svih ključnih javnih usluga	15
2.5. Promidžba digitalnih usluga i korisničke podrške među građanima	15
Strateški cilj 3: Razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta	16
3.1. Osiguravanje preduvjeta za prostorno planiranje i bržu gradnju mreža	16
3.2. Regulacija utjecaja troškova korištenja nekretnina na razvoj mreža.....	17
3.3. Omogućavanje potpora za razvoj mreža u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja.....	17
3.4. Poticanje korištenja usluga velikih brzina.....	19
Strateški cilj 4: Razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba.....	19
4.1. Povećanje broja IKT stručnjaka na tržištu rada.....	19
4.2. Razvoj digitalnih kompetencija građana za život i rad uz uporabu IKT-a	20
4.3. Digitalna tranzicija kao potpora razvoju obrazovnog i istraživačkog sustava.....	21
4. Poveznica s Digitalnim desetljećem i metodologija praćenja.....	23
5. Zaključak	28
5.1. Prijedlozi za unaprjeđenje provedbe.....	28
6. Korišteni izvori.....	35
7. Popis tijela i organizacija koje su doprinijele izradi Godišnjeg izvješća za 2025. godinu.....	36

1. Popis kratica

Kratica	Puni naziv
5G	Peta generacija bežičnih mreža
API	Aplikacijsko programsko sučelje (engl. <i>Application Programming Interface</i>)
CARNET	Hrvatska akademska i istraživačka mreža (engl. <i>Croatian Academic and Research Network</i>)
CDU	Centar dijeljenih usluga
CRM	Sustav za upravljanje odnosima s korisnicima (engl. <i>Customer Relationship Management</i>)
DESI	Indeks gospodarske i društvene digitalizacije (engl. <i>Digital Economy and Society Index</i>)
DZIV	Državni zavod za intelektualno vlasništvo
EDIH	Europski digitalni inovacijski centar (engl. <i>European Digital Innovation Hub</i>)
eIDAS	Elektronička identifikacija, autentikacija i usluge povjerenja
e-JRPI	Jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture
EK	Europska komisija
ERP	Sustav za planiranje resursa poduzeća (engl. <i>Enterprise Resource Planning</i>)
EU	Europska unija
EUDI Wallet	Europska lisnica za digitalni identitet (engl. <i>European Digital Identity Wallet</i>)
FTTP	Vlakna do prostorija (engl. <i>Fiber to the Premises</i>)
Gbps	Gigabit po sekundi
GHz	Gigaherc
HAKOM	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
HAMAG-BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
IKT	Informacijska i komunikacijska tehnologija (engl. <i>Information and Communication Technology</i>)
IoT	Internet stvari (engl. <i>Internet of Things</i>)
IT	Informacijske tehnologije (engl. <i>Information Technology</i>)
JKC	Jedinstveni kontakt centar
JLP(R)S	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
MSP	Mala i srednja poduzeća
NGA	Mreže nove generacije (engl. <i>Next Generation Access</i>)
NP-BBI	Nacionalni plan za razvoj širokopojasne infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (engl. <i>National Broadband Infrastructure Development Plan</i>)
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.–2026.

OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (engl. <i>The Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
OIB	Osobni identifikacijski broj
ONP	Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa
OOTS	Tehnički sustav "samo jednom" (engl. <i>Once-Only Technical System</i>)
PDV	Porez na dodanu vrijednost
SC	Strateški cilj
SIM	Modul identiteta pretplatnika (engl. <i>Subscriber Identity Module</i>)
STEM	Znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika (engl. <i>Science, Technology, Engineering, and Mathematics</i>)
UI	Umjetna inteligencija
VHCN	Mreže vrlo velikog kapaciteta (engl. <i>Very High Capacity Networks</i>)

2. Uvod

Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine („Narodne novine“, br. 2/23) (dalje: Strategija) dugoročni je višesektorski akt strateškog planiranja kojim se utvrđuju smjernice digitalne transformacije Republike Hrvatske u području gospodarstva, javne uprave, digitalne infrastrukture i razvoja digitalnih kompetencija. Provedbom Strategije stvaraju se preduvjeti za povećanje konkurentnosti gospodarstva, učinkovitiju i dostupniju javnu upravu, razvoj sigurnog i uključivog digitalnog društva te ostvarivanje održivog gospodarskog i društvenog razvoja.

Sukladno odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17, 151/22) i Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 44/23), izrađeno je Godišnje izvješće o provedbi Strategije digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine za 2025. godinu (dalje: Godišnje izvješće za 2025. godinu).

Svrha Godišnjeg izvješća za 2025. godinu jest prikazati napredak u provedbi Strategije tijekom izvještajnog razdoblja, ostvarene rezultate i vrijednosti raspoloživih pokazatelja učinka te utvrditi područja u kojima postoji prostor za daljnje unaprjeđenje provedbe. Godišnje izvješće za 2025. godinu izrađeno je na temelju podataka i doprinosa tijela utvrđenih Strategijom i drugih nadležnih tijela navedenih u prilogu Godišnjeg izvješća za 2025. godinu. Dostavljeni podatci i opisi provedenih aktivnosti objedinjeni su i prikazani prema pripadajućim strateškim ciljevima i prioritetnim područjima javnih politika.

Strategijom su utvrđena četiri strateška cilja koja se ostvaruju do 2032. godine:

- Strateški cilj 1: Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo
- Strateški cilj 2: Digitalizirana javna uprava
- Strateški cilj 3: Razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta
- Strateški cilj 4: Razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba.

Tijekom 2025. godine nastavljena je provedba aktivnosti u okviru sva četiri strateška cilja. Rezultati provedbe upućuju na daljnje jačanje digitalne infrastrukture i zajedničkih komponenti digitalne javne uprave, širenje digitalnih javnih usluga, nastavak ulaganja u digitalizaciju gospodarstva te provedbu

mjera usmjerenih na razvoj digitalnih kompetencija i stručnjaka informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT).

U okviru strateškog cilja 1 nastavljen je razvoj financijskih, savjetodavnih i inovacijskih instrumenata za digitalizaciju poduzeća te je zabilježena veća zastupljenost pojedinih naprednih tehnologija u odnosu na početne vrijednosti Strategije. Istodobno, raspoloživi pokazatelji potvrđuju da postoji značajan prostor za daljnje povećanje digitalnog intenziteta malih i srednjih poduzeća (MSP) te širu primjenu računalstva u oblaku, umjetne inteligencije (UI), podatkovne analitike i drugih naprednih digitalnih rješenja.

U okviru strateškog cilja 2 nastavljen je razvoj zajedničke državne informacijske infrastrukture, interoperabilnosti, digitalnog identiteta i digitalnih javnih usluga. Poseban naglasak stavljen je na razvoj usluga prema „životnim situacijama“, primjenu načela „digitalno kao zadano“ i „samo jednom“ te povezivanje registara i informacijskih sustava radi jednostavnijeg i učinkovitijeg korištenja javnih usluga.

U okviru strateškog cilja 3 nastavljene su aktivnosti usmjerene na razvoj mreža vrlo velikog kapaciteta i 5G mreža te uklanjanje infrastrukturnih i regulatornih prepreka njihovoj izgradnji. Ostvarene vrijednosti pokazatelja potvrđuju visoku razinu pokrivenosti, dok daljnji izazov predstavlja osiguravanje ravnomjernije teritorijalne dostupnosti i povećanje korištenja gigabitnih i naprednih 5G usluga.

U okviru strateškog cilja 4 nastavljena je provedba programa usmjerenih na razvoj digitalnih vještina građana, obrazovanje i usavršavanje IKT stručnjaka te digitalnu transformaciju obrazovnog i istraživačkog sustava. Raspoloživi pokazatelji upućuju na relativno povoljan položaj Republike Hrvatske u području osnovnih digitalnih vještina, uz istodobno postojanje razlika među pojedinim skupinama stanovništva i daljnu potrebu povećanja broja i dostupnosti IKT stručnjaka.

Napredak u provedbi Strategije promatra se i u kontekstu Programa politike „Put u digitalno desetljeće 2030.“, kojim su na razini Europske unije (EU) utvrđeni zajednički ciljevi u području digitalnih vještina, digitalne infrastrukture, digitalizacije gospodarstva i digitalnih javnih usluga. Zbog promjene europske metodologije praćenja digitalnog napretka, u ovom se izvješću, uz pokazatelje definirane Strategijom, gdje je primjenjivo koriste i odgovarajući pokazatelji Digitalnog desetljeća kako bi se osigurao kontinuitet praćenja i usporedivost napretka Republike Hrvatske s razvojem na razini EU-a.

Na temelju analize provedbe, ostvarenih vrijednosti pokazatelja i relevantnih europskih nalaza, Godišnje izvješće za 2025. godinu uz prikaz napretka sadrži i prijedloge za daljnje unaprjeđenje provedbe Strategije u sljedećem razdoblju.

3. Izvješće o napretku u provedbi strateških ciljeva

Strateški cilj 1: Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo

Strateški cilj 1 usmjeren je na digitalizaciju poduzeća, razvoj digitalno inovacijskog ekosustava, dostupnost javnih podataka i digitalnih usluga za poduzetnike te stvaranje regulatornog i financijskog okruženja koje potiče ulaganja u nove tehnologije. Prema raspoloživim podacima Republika Hrvatska ima snažne pojedinačne prednosti, primjerice u podatkovnoj analitici i rastu primjene umjetne inteligencije, dok MSP-ovi još nisu dosegнули prosjek EU-a u pogledu osnovnog digitalnog intenziteta i kontinuirane primjene naprednih tehnologija. U tom kontekstu zaštitu, upravljanje i komercijalizaciju intelektualnog vlasništva treba prepoznati kao horizontalni čimbenik koji omogućuje da se ulaganja u inovacije, digitalne tehnologije i kreativne sadržaje pretvore u rast, konkurentnost i druge mjerljive gospodarske učinke imajući istovremeno u vidu izazove povezane s upotrebom umjetne inteligencije u poslovanju, osobito u razvojno-istraživačkim projektima.

1.1. Podrška digitalizaciji MSP-ova

Najvažniji provedbeni naglasak u ovom prioritetnom području bio je osigurati poduzećima kombinaciju financijskih instrumenata, poreznih poticaja i savjetodavno-tehničke podrške kako bi se ulaganja u digitalizaciju pretvorila u rast produktivnosti, otpornosti i konkurentnosti. Nastavljena je reforma sustava poreznih poticaja za istraživanje i razvoj. Krajem 2024. godine izmijenjen je Zakon o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte („Narodne novine“, br. 64/18, 152/24), a u 2025. godini donesen je i novi Pravilnik o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte („Narodne novine“, br. 77/25), čime je dodatno uređen provedbeni okvir za korištenje potpora. Na taj se način poticaji za istraživanje i razvoj usmjeravaju prema ulaganjima koja poduzećima omogućuju višu razinu digitalne zrelosti, razvoj inovativnih proizvoda i usluga te modernizaciju poslovnih i proizvodnih procesa.

Financijski instrumenti Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) su jedan od najsnažnijih horizontalnih alata za digitalizaciju MSP-ova. U 2025. godini u programima s atributom digitalizacije odobren je skup kreditnih ulaganja od približno 75,4 milijuna eura. Najveći dio odnosi se na instrumente Krediti za modernizaciju proizvodnje, kojim se potiču ulaganja u prerađivačku industriju, industriju 4.0, digitalizaciju poslovnih procesa, softverska rješenja, novu opremu i automatizaciju. U turizmu je digitalizacija poticana kroz pametne sustave upravljanja rezervacijama, digitalnu prijavu gostiju,

upravljanje prihodima, kapacitetima i kvalitetom usluge. Programi za mlade, žene, početnike i druge skupine dodatno doprinose uključivosti digitalne tranzicije jer kapital usmjeravaju skupinama koje imaju teži pristup financiranju.

1.2. Digitalizacija javnih usluga za poduzetnike te osiguravanje dostupnosti anonimiziranih javnih podataka

Ovo prioritetno područje povezuje digitalno gospodarstvo s digitaliziranom javnom upravom jer se konkurentnost poduzeća izravno povećava kada su registri, dozvole, porezni postupci, izvješćivanje i pristup potporama digitalni, interoperabilni i dostupni bez potrebe za ponavljanjem dostave istih podataka. U 2025. godini nastavljene su aktivnosti digitalizacije usluga državne i javne administracije za poduzetnike, uključujući povezivanje sustava s relevantnim registrima, razvoj platformi za poslovne korisnike i daljnju provedbu načela „samo jednom“. Posebno je važan nastavak razvoja Platforme „Fondovi EU“, koja povezuje podatke iz registra osobnih identifikacijskih brojeva (OIB registar), Sudskog registra, Obrtnog registra, Registra stvarnih vlasnika i drugih komponenti državne informacijske infrastrukture, čime se smanjuje administrativno opterećenje korisnika sredstava EU-a.

U poreznom području digitalizacija se razvijala kroz modernizaciju informacijskih sustava, uvođenje e-računa i pripreme za Fiskalizaciju 2.0. Time se porezno izvješćivanje i računovodstveni procesi premještaju prema strukturiranim digitalnim podacima i stvarnom vremenu, što može smanjiti trošak usklađivanja za poduzeća i povećati učinkovitost nadzora. U carinskom području nastavljena je digitalizacija sustava e-Carine i podrška gospodarskim subjektima za ispravnu provedbu carinskih i trošarinskih procedura, uključujući povezivanje s komponentama državne informacijske infrastrukture.

Otvoreni i visokovrijedni podatci važan su resurs za razvoj digitalnih usluga, podatkovne analitike i rješenja umjetne inteligencije. Tijekom 2025. godine nastavljene su aktivnosti formiranja, objave i ažuriranja skupova podataka na Portalu otvorenih podataka, pri čemu su pojedina tijela objavila visokovrijedne i druge skupove podataka u strukturiranom i interoperabilnom obliku. Time se potiče ponovna uporaba javnih informacija i suradnja javnog i privatnog sektora.

1.3. Podrška za digitalne inovacijske centre

Europski digitalni inovacijski centri (EDIH) predstavljaju ključnu poveznicu između strateških ciljeva digitalnog gospodarstva i praktične provedbe u poduzećima. U 2025. godini EDIH-ovi su nastavili pružati besplatne usluge krajnjim korisnicima, uključujući procjenu digitalne zrelosti, testiranje prije

ulaganja, edukacije, savjetovanje o financiranju i podršku u području naprednih tehnologija. U 2025. godini isplaćena je druga tranša predfinanciranja EDIH koordinatorima u iznosu od 1,28 milijuna eura, nakon što je Europska komisija (EK) odobrila srednjoročna izvješća za četiri EDIH projekta.

U 2025. godini izdane su 773 odluke o dodjeli državne potpore za EDIH usluge poduzetnicima, ukupne vrijednosti 1,83 milijuna eura. Primjerice, samo EDIH CROBOHUB++¹ podržao je više od 1.500 MSP-ova, isporučio oko 150 usluga i proveo više od 150 procjena digitalne zrelosti. Kroz funkcionalnu mrežu EDIH-ova uspostavljen je sustavniji model podrške poduzećima, koji obuhvaća procjenu digitalne zrelosti, pristup specijaliziranim uslugama te povezivanje s odgovarajućim izvorima financiranja, poput vaučera, bespovratnih sredstava ili kreditnih instrumenata.

Planirana nova shema vaučera u 2026. godini bit će usmjerena na višu digitalnu zrelost, uključujući UI, kibernetičku sigurnost i složenija digitalna rješenja, kao i financijski instrument za ulaganja u kompleksna digitalna rješenja povezan s UI-jem i Industrijom 4.0.

1.4. Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija

U području kulturnih i kreativnih industrija provedba je bila usmjerena na jačanje kapaciteta poslovnih subjekata za djelovanje na jedinstvenom digitalnom tržištu i za razvoj novih digitalno podržanih proizvoda, procesa i usluga. U okviru poziva „Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija“ ugovoreno je 255 projekata, čime je prema dostavljenim podacima ostvaren pokazatelj ulaganja iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO). Utrošena sredstva u 2025. godini iznosila su 17,55 milijuna eura.

Ova ulaganja doprinose digitalnoj transformaciji sektora koji ima snažan potencijal za razvoj sadržaja, audiovizualnih i medijskih usluga, dizajna, digitalnih platformi, kreativnih tehnologija i novih poslovnih modela. Učinak se ne očituje samo u modernizaciji opreme i procesa, nego i u sposobnosti sektora da se prilagodi novom regulatornom okviru jedinstvenog digitalnog tržišta, zaštiti intelektualnog vlasništva, razvoju online distribucije i jačanju kulturne i medijske raznolikosti. U daljnjoj provedbi potrebno je jače povezati digitalnu transformaciju kulturnih i kreativnih industrija s mjerama zaštite autorskih i srodnih prava, zakonitim izvorima digitalnog sadržaja i učinkovitim suzbijanjem internetskog piratstva.

¹ CROBOHUB++ je EDIH koji poduzećima, osobito MSP-ovima, pruža podršku u digitalnoj transformaciji kroz savjetovanje, edukaciju i pristup inovativnim tehnologijama.

1.5. Optimizacija hrvatskog poreznog i parafiskalnog zakonodavstva te administracije

Provedba ovog prioritetnog područja povezuje regulatorno rasterećenje, poreznu digitalizaciju, prilagodbu zakonodavstva novim tehnologijama i uređenje pristupa podacima. Tijekom 2025. godine nastavljene su aktivnosti smanjenja administrativnih opterećenja i pojednostavljenja regulatornih zahtjeva, uključujući digitalizaciju postupaka koji su važni za osnivanje i širenje poslovanja. Ostvaren je napredak u digitalizaciji kroz nadogradnju sustava START, digitalizaciju ključnih administrativnih procesa, uvođenje e-računa i digitalnog računovodstva poreza na dodanu vrijednost (PDV) te uspostavu Jedinственог регистра poduzetničke infrastrukture (e-JRPI).

Digitalizacija porezne administracije, uključujući Fiskalizaciju 2.0, značajna je za digitalno gospodarstvo jer uvodi standardizirane elektroničke račune i strukturirane podatke koji mogu smanjiti administrativni trošak, povećati pravnu sigurnost i olakšati analitiku poslovanja. Pritom je potrebno voditi računa da digitalne obveze za poduzetnike budu uvedene uz dovoljno prijelaznih rokova, tehničku podršku i jasne upute, posebno za mikro i mala poduzeća.

U regulatornom dijelu, sve važnije postaje usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s novim europskim okvirom za podatke, umjetnu inteligenciju, kibernetičku sigurnost, digitalni identitet i platformsko gospodarstvo. To uključuje i zaštitu intelektualnog vlasništva u IKT i kreativnim sektorima, pravila pristupa i ponovne uporabe podataka te razvoj okvira koji omogućuje inovacije, ali osigurava povjerenje korisnika i sigurnost sustava.

Strateški cilj 2: Digitalizirana javna uprava

Digitalizirana javna uprava jedan je od najvidljivijih stupova provedbe Strategije. Naglasak se postupno premješta s pojedinačnih e-usluga prema zajedničkim digitalnim temeljima države: državnom oblaku, interoperabilnosti, podatkovnoj platformi, digitalnom identitetu, životnim situacijama, korisničkoj podršci i načelima „digitalno kao zadano“ i „samo jednom“.

2.1. Jačanje organizacijskih i ljudskih institucionalnih kapaciteta

Organizacijski i ljudski kapaciteti preduvjet su provedbe složenih digitalnih investicija. Tijekom 2025. godine nastavljeno je jačanje upravljačkog okvira za digitalnu transformaciju, uključujući koordinaciju tijela javne uprave, standardizaciju korištenja državne informacijske infrastrukture i razvoj kataloga zajedničkih usluga. Donošenje Kataloga usluga Centra dijeljenih usluga (CDU) i Cjenika usluga CDU

za 2026. godinu dodatno je uredilo način planiranja i korištenja državnog oblaka, što je važno za racionalizaciju troškova i za jasnije upravljanje prioritetima ulaganja.

U svibnju 2025. godine stupio je na snagu Zakon o državnoj informacijskoj infrastrukturi („Narodne novine“, br. 72/25), kojim se učvršćuje uloga zajedničke infrastrukture, interoperabilnih rješenja i digitalizacije procesa. Time je stvoren čvršći normativni okvir za prelazak s fragmentiranih informacijskih tehnologija (IT) rješenja prema zajedničkim platformama i standardima. U organizacijskom smislu, nastavljen je razvoj mreže službenika i institucijskih kontakt točaka za interoperabilnost, podatke, digitalne usluge i korisničko iskustvo.

Jačanje ljudskih kapaciteta obuhvatilo je edukacije službenika za digitalne kompetencije, rad s novim alatima, kibernetičku sigurnost, digitalnu pristupačnost i korištenje sustava korisničke podrške. Edukacije o digitalnoj pristupačnosti provedene su u suradnji s relevantnim institucijama, a tradicionalni okrugli stol „Digitalna pristupačnost od zakona do prakse“ omogućio je razmjenu iskustava između javnog sektora i udruga. U sljedećem razdoblju ovaj prioritet treba povezati s obveznim kompetencijskim profilima za voditelje digitalnih projekata i službenike koji upravljaju podacima te s predvidljivim modelom popunjavanja stručnih radnih mjesta u tijelima koja provode složene digitalne, registarske i regulatorne funkcije.

2.2. Nadogradnja državne informacijske infrastrukture i naprednih softverskih rješenja

Najvažniji infrastrukturni rezultat odnosi se na daljnju nadogradnju CDU-a, državnog oblaka koji tijelima javnog sektora omogućuje korištenje zajedničke i sigurne IKT infrastrukture, platformi i dijeljenih usluga. Prema dostavljenim podacima, broj korisnika CDU-a porastao je s oko 300 na više od tisuću tijela, a tijekom 2025. uključeno je dodatnih 450 novih korisnika. Time je CDU prerastao u temeljnu platformu za smještaj i razvoj digitalnih usluga, uz bolju sigurnost, racionalizaciju troškova i brži pristup novim tehnologijama.

Nadalje, u 2025. godini nastavljen je razvoj i širenje sustava e-Građani i m-Građani kao središnjih kanala za pristup javnim uslugama. Nova funkcionalnost „životne situacije“, objavljena 1. kolovoza 2025. godine, omogućuje građanima jednostavniji i brži pristup povezanim informacijama i uslugama. Paralelno se provodila analiza postojećih e-usluga na portalu e-Građani, s fokusom na korisničko iskustvo i razinu digitalizacije procesa. Odabrano je pet prioriternih „životnih situacija“ za dubinsku analizu, kako bi se fragmentirane usluge postupno spojile u cjelovite procese „od početka do kraja“.

Napredna softverska rješenja razvijala su se i kroz digitalizaciju sektorskih sustava, uključujući e-Carinu, eHZZ, platforme za EU fondove i sustave za upravljanje dokumentima. Projekti u Ministarstvu financija, Carinskoj upravi uključuju usklađenje digitalnih procesa sustava e-Carine s procesima država članica EU-a, kao i digitalizaciju i pojednostavljenje komunikacije između gospodarskih subjekata i fizičkih osoba sa sustavima unutar e-Carine. Također se kontinuirano moderniziraju unutarnji procesi, prvenstveno povezani s financijskim procesima carinskog i trošarinskog poslovanja. Projekt eHZZ uključuje preoblikovanje poslovnih procesa, digitalne usluge Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ), sustave za upravljanje identitetima, sigurnosnim incidentima, temeljnim procesima, ljudskim resursima, financijama i dokumentacijom. Takvi projekti pokazuju da digitalizacija javne uprave više nije samo objava e-usluge, nego i dubinska transformacija internih poslovnih procesa.

U području kibernetičke sigurnosti i otpornosti, tijekom 2025. nastavljena je provedba Zakona o kibernetičkoj sigurnosti („Narodne novine“, br. 14/24) i pripadajućih propisa, kojima je u hrvatski pravni okvir prenesena Direktiva (EU) 2022/2555 (Direktiva NIS 2)². Jačanje sigurnosti CDU-a, uspostavljanje i jačanje kapaciteta monitoringa i odgovora na prijetnje iz kibernetičkog prostora, unaprjeđenje vještina javnih službenika i razvoj sigurnosnih alata stvaraju preduvjete za pouzdanu javnu upravu. Budući da poduzeća u Republici Hrvatskoj i dalje zaostaju u većini mjenjenih kibernetičkih praksi, javni sektor treba djelovati i kao regulator i kao korisnik dobrih praksi te kao generator potražnje za sigurnim digitalnim rješenjima.

Investicijom „Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva“ osiguran je alat za upravljanje dokumentarnim i arhivskim gradivom tijela javne vlasti. Tijekom 2025. godine održavane su edukacije za korisnike iz različitih područja djelatnosti, a do kraja 2025. godine za rad u sustavu registrirana su 872 stvaratelja i posjednika gradiva (pravne osobe). Unaprijeđeno je upravljanje dokumentacijom kod tijela javne vlasti, pravosudnog sustava i drugih stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva čime je osigurano odgovorno i transparentno poslovanje. Korištenje nacionalnog arhivskog informacijskog sustava doprinosi smanjenju troškova prostora, opreme i ljudi kod stvaratelja gradiva kao i jačanju njihovih kapaciteta za upravljanje dokumentacijom u digitalnom obliku.

² Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2)

2.3. Postizanje potpune interoperabilnosti javne uprave uz omogućavanje pristupa otvorenim podacima građanima i poduzećima

Interoperabilnost je u 2025. godini nastavila biti središnji preduvjet za smanjenje administrativnog opterećenja i kvalitetnije digitalne usluge. Uspostavom središnjeg sustava interoperabilnosti konsolidirani su temeljni registri na Državnu sabirnicu i uspostavljen je središnji portal za interoperabilnost u skladu s europskim okvirom. Putem Integracijske platforme javnih usluga (engl. *Government Service Bus*) ostvareno je oko 450 milijuna transakcija, a u provedbi je 27 ugovora povezanih s implementacijom ili unaprjeđenjem javnih registara.

Uspostavljeno je središnje podatkovno jezero (engl. *Data lake*)³ i sustav poslovne analitike, kao podatkovna platforma koja tijelima javne uprave omogućuje pohranu, razmjenu, sekundarnu uporabu i analitiku velikih količina podataka. Tijekom 2025. godine provedeni su manji projekti prijenosa podataka na platformu i ugovorene su edukacije službenika za korištenje dostupnih analitičkih alata. Ovaj segment je osobito važan za prelazak na javne politike temeljene na podacima, ali i za razvoj sigurnih okruženja za primjenu UI-ja u javnom sektoru.

U području otvorenih podataka nastavljeno je objavljivanje i ažuriranje skupova podataka, a na Portalu otvorenih podataka objavljeno je više od 3.000 skupova. Naglasak se postupno premješta s količine objavljenih skupova na njihovu kvalitetu: strojnu čitljivost, ažurnost, standardizirane metapodatke, dostupnost aplikacijskog programskog sučelja (API) i ponovnu uporabljivost za poduzeća, istraživače i civilno društvo. Otvoreni podatci mogu biti pokretač digitalnog gospodarstva i razvoja UI rješenja ako se sustavno povežu s potrebama korisnika i inovacijskim ekosustavom.

U prekograničnom segmentu važan je nastavak provedbe Uredbe (EU) 2018/1724 o jedinstvenom digitalnom pristupniku⁴ i tehnički sustav „samo jednom“ (OOTS). Republika Hrvatska je integrirala većinu važnih postupaka iz Priloga II kroz nacionalnu OOTS platformu, no nedostaju dokazi koji bi povećali iskoristivost platforme. Sukladno navedenom, potrebno je dodatno povezati registre, standardizirati semantičke modele i povećati praktičnu upotrebljivost prekograničnih usluga, o čemu Republika Hrvatska uvelike ovisi i o drugim državama članicama.

³ Središnje podatkovno jezero je veliki digitalni sustav za pohranu svih vrsta podataka (strukturiranih i nestrukturiranih) u njihovom izvornom obliku.

⁴ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012.

2.4. Digitalizacija svih ključnih javnih usluga

Digitalizacija ključnih javnih usluga u 2025. godini nastavila se kroz pristup „životnih situacija“ i poslovnih situacija. Analiza postojećih e-usluga na portalu e-Građani omogućila je prepoznavanje usluga koje već pokrivaju dijelove odabranih „životnih situacija“, ali i onih koje nedostaju kako bi se postupci mogli završiti potpuno digitalno. Takav pristup treba zamijeniti raniji model u kojem su usluge često bile digitalizirane pojedinačno, bez potpunog sagledavanja korisničkog puta.

U području digitalnog identiteta, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o provedbi Uredbe (EU) 2024/1183 o europskom okviru za digitalni identitet (eIDAS 2.0)⁵. Razvoj europske lisnice za digitalni identitet (EUDI Wallet) treba omogućiti sigurnu identifikaciju putem pametnih telefona, pristup e-uslugama, kvalificirane potpise i prekograničnu uporabu. U 2025. godini provedene su stručne edukacije, nabave za izradu propisa, certifikaciju i tehničku dokumentaciju te je izrađen arhitekturni prikaz integracije u državnu informacijsku infrastrukturu.

Tijekom 2025. godine putem investicije „Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga“ objavljene su 32 konzervatorske podloge na Geoportalu kulturnih dobara Republike Hrvatske. Uz objavljene konzervatorske podloge usvojeno je 39, 30 je u završnoj fazi, a 21 je u izradi sukladno ugovoru. Objavom konzervatorskih podloga javno su dostupni podatci i konzervatorske smjernice za potrebnu dokumentaciju i obnovu za ukupno 34.000 graditeljskih i ostalih povijesnih struktura u kulturno-povijesnim cjelinama.

2.5. Promidžba digitalnih usluga i korisničke podrške među građanima

Promidžba digitalnih usluga u 2025. godini sve se više povezivala s korisničkom podrškom, pristupačnošću i povjerenjem. Jedinstveni kontakt centar (JKC) za e-javne usluge uspostavljen je kao centralizirani sustav podrške građanima i poslovnim subjektima, s mogućnošću postavljanja upita različitim kanalima: elektroničkom poštom, telefonom i putem virtualnog asistenta.

Tijekom 2025. godine održane su edukacije korisnika i institucija koje koriste JKC, uključujući Državno izborno povjerenstvo, Koprivničko-križevačku županiju, Poreznu upravu i Financijsku Agenciju. Uvođenje virtualnog asistenta za javnu upravu Republike Hrvatske predstavlja važan iskorak u načinu komuniciranja tijela javne vlasti prema građanima koje postaje dostupno 24 sata dnevno na više jezika te minimizira njihovo administrativno opterećenje.

⁵ Uredba (EU) 2024/1183 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 u pogledu uspostave europskog okvira za digitalni identitet.

Prelaskom sa statičnih internetskih portala na interaktivna sučelja temeljena na razgovoru, javne institucije mogu značajno unaprijediti način komunikacije između građana i tijela javne vlasti.

Promidžba digitalnih usluga mora biti usmjerena i na skupine koje ih najmanje koriste: starije osobe, osobe niže razine obrazovanja, osobe s invaliditetom i stanovnike ruralnih područja. To zahtijeva fizičke i lokalno dostupne oblike podrške, uključujući digitalna središta, knjižnice, centre za informiranje i mobilne oblike edukacije. Ujedno je potrebno nastaviti edukacije o digitalnoj pristupačnosti kako bi mrežne stranice i mobilne aplikacije javnog sektora bile dostupne svim korisnicima.

Strateški cilj 3: Razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta

Strateški cilj 3 usmjeren je na razvoj i izgradnju suvremenih širokopojasnih elektroničkih komunikacijskih mreža, uključujući mreže vrlo velikog kapaciteta (VHCN) i 5G mreže, kao temeljnog preduvjeta za digitalnu tranziciju društva i gospodarstva te razvoj digitalnih usluga i inovativnih poslovnih modela.

Cilj je do 2032. godine osigurati potpunu pokrivenost kućanstava VHCN mrežama te potpunu pokrivenost naseljenih područja i glavnih prometnih pravaca 5G mrežama, uz istodobno povećanje korištenja usluga širokopojasnog pristupa velikih brzina kako bi se Republika Hrvatska približila prosjeku Europske unije.

Mjere usmjerene na stvaranje povoljnih uvjeta za razvoj elektroničkih komunikacijskih mreža, poticanje ulaganja u područjima bez dostatnog komercijalnog interesa te povećanje korištenja VHCN mreža doprinose ravnomjernom regionalnom razvoju, jačanju konkurentnosti gospodarstva i dostupnosti digitalnih usluga građanima i poduzećima.

3.1. Osiguravanje preduvjeta za prostorno planiranje i bržu gradnju mreža

Tijekom 2025. godine nastavljene su aktivnosti usmjerene na smanjenje prepreka za gradnju elektroničkih komunikacijskih VHCN mreža. Kontinuirano se provode mjere vezane uz smanjenje troškova postavljanja mreža, ujednačenu primjenu zakonodavnog okvira u području gradnje te poboljšanje prakse prostornog planiranja. Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa ostaje ključni provedbeni okvir za strateški cilj 3 i usklađen je s Programom politike „Put u digitalno desetljeće 2030.“.

U izvještajnom razdoblju provedeno je i srednjoročno vrednovanje Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa, koje potvrđuje da provedba ostvaruje pozitivne učinke, ali upućuje na potrebu uklanjanja prepreka u završnoj fazi provedbe. Posebno su važni postupci planiranja, izdavanja dozvola, pristupa fizičkoj infrastrukturi i usklađivanja lokalnih prostornih planova s potrebama razvoja širokopojasnih i mreža pete generacije (5G).

U 2025. godini donesen je novi Zakon o gradnji („Narodne novine“, br. 155/25) koji uz Uredbu o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, br. 42/25) doprinosi ubrzanijoj izgradnji komunikacijske infrastrukture u cilju smanjenja troškova i administracije.

3.2. Regulacija utjecaja troškova korištenja nekretnina na razvoj mreža

Troškovi korištenja nekretnina, pravo puta i lokalne naknade i dalje su važan čimbenik koji utječe na dinamiku ulaganja u mreže. U 2025. godini nastavljene su aktivnosti rješavanja zahtjeva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) za utvrđivanje infrastrukturnog operatora i određivanje naknada za pravo puta te zahtjeva operatora za utvrđivanje prava puta za novu infrastrukturu, čime se doprinosi pravnoj sigurnosti i predvidljivim uvjetima ulaganja. Stabilan i razmjerno ujednačen režim naknada važan je kako bi operatori mogli planirati ulaganja, a javna sredstva se usmjerila na područja u kojima tržište ne može samo osigurati pokrivenost.

Regulacija ovog područja ima i širi razvojni učinak: smanjenje nepotrebnih troškova i nepredvidljivosti može ubrzati dostupnost VHCN mreža, uključujući optičke mreže do korisničke lokacije (FTTP), potaknuti ulazak novih pružatelja usluga i povećati konkurenciju, što je preduvjet za niže cijene i veću potražnju krajnjih korisnika.

3.3. Omogućavanje potpora za razvoj mreža u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja

Javno sufinancirana izgradnja mreža ostaje ključna za ostvarenje cilja potpune gigabitne povezivosti, jer se tržišna ulaganja koncentriraju u komercijalno isplativijim područjima. Republika Hrvatska provodi niz programa i investicija usmjerenih na razvoj elektroničkih komunikacijskih mreža u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja. Ključne aktivnosti obuhvaćaju provedbu investicija u okviru NPOO-a, Okvirnog nacionalnog programa za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa (ONP) te Nacionalnog plana za razvoj širokopojasne infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (NP-BBI).

Svrha mjera je osigurati dostupnost VHCN mreža u ruralnim, slabo naseljenim i tržišno manje atraktivnim područjima Republike Hrvatske, čime se stvaraju preduvjeti za ravnomjeran digitalni razvoj, povećanje dostupnosti elektroničkih komunikacijskih usluga te daljnji razvoj 5G mreža.

Provedba projekata u sklopu drugog ciklusa ONP-a usmjerena je na izgradnju širokopojasne infrastrukture u bijelim područjima mreža nove generacije (NGA)⁶, s ciljem osiguravanja dostupnosti VHCN mreža za najmanje 40.000 dodatnih kućanstava. U okviru investicije trenutno se provodi 13 projekata u suradnji s JLP(R)S-ima, čiji je završetak planiran tijekom 2026. godine. Istodobno se kroz investiciju „Izgradnja pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture“ gradi pasivna elektronička komunikacijska infrastruktura potrebna za razvoj gigabitnih i 5G mreža, uključujući 14 samostojećih antenskih stupova te pripadajuće elektroenergetske i prijenosne kapacitete.

ONP predstavlja nacionalnu shemu državnih potpora namijenjenu područjima u kojima je utvrđeno da operatori nemaju komercijalni interes za ulaganje u razvoj mreže. U okviru programa do kraja 2024. godine uspješno je završeno 20 projekata kojima je obuhvaćeno 194.325 adresa na području 118 JLP(R)S-a. NP-BBI program nadovezuje se na navedena ulaganja te predviđa izgradnju oko 5.500 kilometara optičke agregacijske infrastrukture, povezivanje više od 1.000 naselja i najmanje 750 javnih korisnika, čime se stvaraju ključni infrastrukturni preduvjeti za daljnju digitalizaciju javnih usluga, gospodarstva i kritične infrastrukture.

Tijekom 2025. godine za provedbu investicija isplaćeno je 4,48 milijuna eura. Provedba NP-BBI programa je u tijeku, a nastavak financiranja predviđen je iz nacionalnih izvora.

Ostvareni rezultati potvrđuju značajan doprinos ovih mjera razvoju digitalne povezanosti u Republici Hrvatskoj. U 2025. godini ukupna pokrivenost VHCN mreža dosegla je 82,7 %, čime se Republika Hrvatska približila prosjeku EU-a. Istodobno, pokrivenost 5G mrežama prati europske trendove (97,8 %), a u ruralnim područjima ostvaruje rezultate iznad prosjeka EU-a (93,9 %). Nastavkom provedbe navedenih investicija dodatno će se unaprijediti dostupnost širokopojasnih usluga i osigurati ravnomjerniji digitalni razvoj svih područja Republike Hrvatske.

⁶ U europskim pravilima za državne potpore područja se dijele na:

- Bijela NGA područja – nema postojeće NGA infrastrukture i nije planirana komercijalna izgradnja u sljedeće tri godine;
- Siva NGA područja – postoji samo jedan operator s NGA mrežom;
- Crna NGA područja – postoje najmanje dva konkurentna operatora s NGA mrežama.

3.4. Poticanje korištenja usluga velikih brzina

Povećanje dostupnosti mreža praćeno je povećanjem korištenja, pa u 2025. godini Republika Hrvatska bilježi rast pretplata na 5G usluge. Udio fiksnih širokopojsnih pretplata od najmanje 1 Gbps iznosi 10,1 %, dok je prosjek EU 27,0 %. Udio 5G SIM kartica u odnosu na stanovništvo iznosi 45,4 %, u odnosu na 55,6 % u EU.

U ranijem razdoblju provedena je analiza mogućih mjera za poticanje potražnje za širokopojsnim uslugama velikih brzina, zbog čega tijekom 2025. godine nisu provođene nove aktivnosti u okviru ove mjere. Međutim, aktualni pokazatelji upućuju na to da se ključni izazov više ne odnosi isključivo na dostupnost infrastrukture, već sve više na razinu njezina korištenja od strane građana, poduzeća i javnog sektora. Provedenom analizom utvrđeno je da, među mjerama za poticanje potražnje za VHCN mrežama u Republici Hrvatskoj, dodjela vaučera kućanstvima ima potencijal značajno pridonijeti povećanju iskorištenosti tih mreža.

Strateški cilj 4: Razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba

Strateški cilj 4 obuhvaća razvoj digitalnih vještina građana, IKT stručnjake, digitalnu transformaciju obrazovanja i istraživačku infrastrukturu. Republika Hrvatska je iznad prosjeka EU-a prema udjelu građana s osnovnim digitalnim vještinama, uz daljnji prostor za napredak prema ciljevima Strategije. Udio IKT stručnjaka približno je na razini prosjeka EU-a, ali još nije dosegao nacionalno postavljene ciljeve. Istodobno, razlike u razini digitalnih vještina među građanima s obzirom na dob, obrazovanje i mjesto stanovanja i dalje su izražene.

4.1. Povećanje broja IKT stručnjaka na tržištu rada

Mjere za povećanje broja IKT stručnjaka u 2025. godini uključivale su dodjelu iz znanosti, tehnologija, inženjerstva i matematike (STEM) i IKT stipendija u visokom obrazovanju, potporu znanstvenim karijerama, razvoj kratkih programa za stjecanje IKT kompetencija na visokim učilištima, studentske programe usmjerene na pametnu specijalizaciju i aktivnosti usmjerene na usklađivanje visokog obrazovanja s potrebama tržišta rada.

U 2025. godini pokrenut je projekt tehničke pomoći EK-a uz podršku Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) koji ima za cilj jačanje obrazovnog i karijernog usmjeravanja te poboljšanje završnosti visokog obrazovanja kroz rano prepoznavanje rizika od odustajanja od studija, čime će se poduprijeti povećanje broja novih IKT stručnjaka. Aktivno se promiče razvoj studentskih programa

usmjerenih na UI, kao i povećanje upisnih mjesta na visokim učilištima u studijskim programima za deficitarna zanimanja.

Niz aktivnosti koje su se provodile tijekom 2025. godine, uključujući STEM i IKT stipendije, programe za mlade istraživače, potpore za samostalne karijere, mobilnost, stažiranje u gospodarstvu i osnivanje novoosnovanih inovativnih poduzeća i izdvojenih poduzeća (engl. *start-up* i *spin-off*⁷), doprinose razvoju budućih STEM i IKT stručnjaka i njihovom povezivanju s tržištem rada. Ističe se priprema daljnje provedbe inicijative *Study in Croatia 2026.-2028.* radi privlačenja stranih studenata na studije na stranim jezicima. Sve ove aktivnosti u kombinaciji s izmjenama Zakona o strancima („Narodne novine“, br. 133/20, 114/22, 151/22, 40/25, 55/26) i pravilima stjecanja plave karte EU-a (*EU Blue Card*)⁸ doprinijele su olakšanom privlačenju i zadržavanju stranih IKT stručnjaka u Republici Hrvatskoj.

4.2. Razvoj digitalnih kompetencija građana za život i rad uz uporabu IKT-a

Digitalne kompetencije građana razvijale su se kroz vaučere za cjeloživotno učenje, programe aktivne politike zapošljavanja, edukacije za ranjive skupine, medijsku pismenost i digitalnu sigurnost. Sustav vaučera ostaje najvažniji operativni instrument: cilj je dodijeliti 40.000 vaučera do kraja lipnja 2026. godine, uključujući najmanje 12.000 za dugotrajno nezaposlene, neaktivne osobe i mlade koji nisu zaposleni niti su u procesu obrazovanja.

Republika Hrvatska je iznad prosjeka EU-a u osnovnim digitalnim vještinama, ali je napredak prespor za dostizanje cilja 2030. godine te ukazuje na razlike. Mladi od 16 do 24 godine postižu vrlo visoku razinu osnovnih digitalnih vještina (89,1 %), dok je kod starijih od 55 do 74 godine udio samo 35,0 %, što je ispod prosjeka EU-a. Sve važnije postaju digitalne kompetencije koje se odnose na sigurnost, medijsku pismenost i otpornost na dezinformacije. U 2025. godini nastavljene su aktivnosti Dana medijske pismenosti koje se ostvaruju kroz suradnju Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM), Hrvatske akademske i istraživačke mreže (CARNET) i Centra za sigurniji internet te razvoj nacionalnih i europskih inicijativa za provjeru informacija. Sve veći dio građana izložen je neistinitom ili dvojbenom sadržaju online, stoga se digitalne vještine moraju proširiti s operativnog korištenja alata na kritičko razumijevanje digitalnog okruženja.

⁷ *Start-up* je novo i inovativno poduzeće usmjereno na razvoj proizvoda ili usluga s visokim potencijalom rasta; *Spin-off* je poduzeće osnovano radi komercijalizacije znanja, tehnologije ili rezultata istraživanja nastalih u postojećoj organizaciji, poput sveučilišta, istraživačkog instituta ili trgovačkog društva.

⁸ Plava karta EU-a je dozvola boravka i rada za visoko kvalificirane državljane trećih zemalja koja im omogućuje zapošljavanje i život u državama članicama EU-a.

Za starije osobe i stanovnike slabije dostupnih područja potrebni su fizički, lokalno dostupni i praktični oblici edukacije. Primjeri uključuju lokalna digitalna središta, knjižnice, centre za obrazovanje odraslih, mobilne edukacijske timove i podršku na šalterima. Standardni online tečajevi neće biti dovoljni za skupine koje već imaju nisku digitalnu uključenost.

4.3. Digitalna tranzicija kao potpora razvoju obrazovnog i istraživačkog sustava

Digitalna tranzicija predstavlja jedan od ključnih preduvjeta za razvoj suvremenog obrazovnog i istraživačkog sustava te jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva temeljenog na znanju i inovacijama. U tom kontekstu provode se ulaganja usmjerena na digitalnu transformaciju visokog obrazovanja te razvoj istraživačke i inovacijske infrastrukture u STEM i IKT područjima, kao i aktivnosti kojima se potiče veća uključenost žena u digitalne i tehnološke profesije.

Kroz investiciju e-Sveučilišta unapređuje se kvaliteta i dostupnost visokog obrazovanja jačanjem digitalne zrelosti visokih učilišta i njihovih sastavnica. Aktivnosti uključuju ulaganja u digitalnu nastavnu infrastrukturu, unaprjeđenje mrežnih kapaciteta, nabavu suvremene opreme, razvoj otvorenih digitalnih obrazovnih sadržaja te jačanje digitalnih kompetencija nastavnog osoblja. Time se stvaraju preduvjeti za učinkovitije izvođenje nastave, primjenu inovativnih metoda učenja i poučavanja te kvalitetniju povezanost obrazovne i znanstvene djelatnosti.

Istodobno se kroz investiciju „Ulaganje u istraživačko-tehnološku infrastrukturu u STEM i IKT područjima“ razvija i nadograđuje znanstveno-tehnološka i inovacijska infrastruktura od strateške važnosti za provedbu vrhunskih istraživanja. Financiranjem projekata usmjerenih na primijenjena i ciljana istraživanja jačaju se istraživački kapaciteti, potiče suradnja znanstvene zajednice i poslovnog sektora te stvaraju preduvjeti za razvoj inovativnih digitalnih i zelenih tehnologija. Takva ulaganja doprinose modernizaciji istraživačkog okruženja i omogućuju učinkovitiju primjenu digitalnih rješenja u znanosti i gospodarstvu.

Važan dio digitalne tranzicije odnosi se i na razvoj ljudskih potencijala te osiguravanje uključenosti digitalnog društva. U tom smislu provode se aktivnosti usmjerene na povećanje sudjelovanja žena u STEM i IKT područjima, s posebnim naglaskom na obrazovanje i profesionalni razvoj djevojaka i žena. Promicanjem ravnopravne zastupljenosti u digitalnim profesijama doprinosi se povećanju broja stručnjaka na tržištu rada, jačanju inovacijskog potencijala društva i učinkovitijem korištenju raspoloživih ljudskih resursa. U okviru provedbe Deklaracije o posvećenosti pitanju žena u digitalnom svijetu tijekom 2025. godine održana je radionica „*Women in Digital*“ namijenjena poticanju učenica na odabir STEM studija i digitalnih zanimanja.

Iako su navedene mjere još uvijek u fazi provedbe te se njihovi konačni učinci tek očekuju, već sada je vidljivo da stvaraju ključne pretpostavke za modernizaciju obrazovnog i istraživačkog sustava. Ulaganjima u digitalnu infrastrukturu, razvoj kompetencija, istraživačke kapacitete i uključivost obrazovanja jača se sposobnost sustava da odgovori na zahtjeve digitalnog doba te se stvaraju temelji za dugoročni razvoj znanosti, inovacija i društva znanja u Republici Hrvatskoj.

4. Poveznica s Digitalnim desetljećem i metodologija praćenja

Strateški ciljevi usklađeni su s Programom politike „Put u digitalno desetljeće 2030.“ kojim EU definira zajedničke ciljeve u području digitalnih vještina, digitalne infrastrukture, digitalizacije poduzeća i digitalnih javnih usluga. Napredak Republike Hrvatske u ostvarivanju tih ciljeva prati se kroz godišnja izvješća o stanju Digitalnog desetljeća (engl. *State of the Digital Decade Report*⁹) koje je donijelo preporuke i opisalo napredak u digitalizaciji.

Izvješće za Hrvatsku u okviru Izvješća o stanju digitalnog desetljeća 2025. upućuje na nekoliko prioritarnih područja na koja je potrebno usmjeriti i daljnju provedbu:

- povećati napore u području rubnih čvorova (engl. *Edge nodes*¹⁰) s obzirom na njihovu važnost za konkurentnost, otpornost, digitalni suverenitet i ostvarivanje klimatskih ciljeva;
- povećati digitalizaciju malih i srednjih poduzeća kroz poticanje korištenja računalnog oblaka, umjetne inteligencije i podatkovne analitike;
- ojačati kibernetičku sigurnost MSP-ova te dodatno unaprijediti nacionalne kapacitete za sprječavanje, otkrivanje i rješavanje kibernetičkih incidenata u javnom i privatnom sektoru;
- smanjiti razlike u osnovnim digitalnim vještinama među građanima različite dobi, razine obrazovanja i mjesta stanovanja, osobito između ruralnih i urbanih područja;
- jačati obrazovanje, usavršavanje i zadržavanje IKT stručnjaka kako bi se odgovorilo na rastuće potrebe digitalnog gospodarstva i javnog sektora;
- unaprijediti interoperabilnost i dostupnost digitalnih rješenja u području e-zdravstva te osigurati jednostavniji pristup zdravstvenim podacima i uslugama i
- poboljšati interoperabilnost i korisničko iskustvo digitalnih javnih usluga za građane i poduzeća, uključujući prekogranične usluge i digitalne poslovne procese.

Pokazatelji Programa politike „Put u digitalno desetljeće 2030.“ pokazuju da se učinci i koristi digitalne transformacije još uvijek ne ostvaruju jednako u svim sektorima gospodarstva, među svim poduzećima i skupinama građana. Republika Hrvatska bilježi napredak u povezivosti, dostupnosti digitalnih javnih usluga, jačanju državne informacijske infrastrukture te osnovnim digitalnim vještinama stanovništva, dok su izazovi i dalje izraženi u području digitalizacije MSP-ova, primjeni

⁹ [Digital Decade 2026: Country reports | Shaping Europe's digital future](#)

¹⁰ Rubni čvorovi (engl. *Edge nodes*) su računalni i podatkovni resursi smješteni bliže korisnicima ili uređajima koji generiraju podatke, umjesto u udaljenim središnjim podatkovnim centrima.

računalstva u oblaku, UI-ja i podatkovne analitike, kibernetičke otpornosti poslovnog sektora te razvoja i zadržavanja IKT stručnjaka.

U području digitalnog gospodarstva EK preporučuje u sljedećoj fazi provedbe praćenje usmjeriti ne samo na financijske pokazatelje i broj odobrenih projekata, nego i na stvarne učinke ulaganja, poput povećanja digitalne zrelosti poduzeća, uvođenja sustava za planiranje resursa poduzeća (ERP) i sustava za upravljanje odnosima s korisnicima (CRM), automatizacije poslovnih procesa i proizvodnje, primjene umjetne inteligencije, korištenja računalnog oblaka, jačanja kibernetičke sigurnosti te povećanja inovacijskog i izvoznog potencijala.

Važnu ulogu u ostvarivanju tih ciljeva imaju EDIH-ovi koji pružaju usluge procjene digitalne zrelosti, testiranja prije ulaganja, razvoja digitalnih kompetencija i kibernetičke sigurnosti. U sljedećem razdoblju potrebno je dodatno povezati njihove aktivnosti s nacionalnim i europskim financijskim instrumentima kako bi savjetodavne aktivnosti rezultirale konkretnim ulaganjima i mjerljivim poslovnim učincima. Istodobno je potrebno dodatno razvijati standardizaciju metapodataka, pristupa API-ju i modele licenciranja podataka kako bi se povećala mogućnost njihove ponovne uporabe i razvoja novih digitalnih proizvoda i usluga.

U području digitalnih javnih usluga Republika Hrvatska ostvaruje visoku razinu zrelosti za nacionalne korisnike, a tijekom izvještajnog razdoblja nastavljen je razvoj sustava e-Građani i m-Građani, interoperabilnosti, CDU-a, JKC-a i podatkovne infrastrukture. Dodatno je ojačana primjena zajedničke državne informacijske infrastrukture donošenjem Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi („Narodne novine“, br. 72/25). Pokazatelji Programa politike „Put u digitalno desetljeće 2030.“ i dalje ukazuju na zaostajanje u području digitalnih usluga za poduzeća i prekograničnih usluga.

U području e-zdravstva Republika Hrvatska postiže rezultate iznad europskog prosjeka, no EK ističe potrebu daljnjeg razvoja delegiranog pristupa podacima, uključivanja svih pružatelja zdravstvenih usluga te povećanja dostupnosti medicinske dokumentacije i slikovnih podataka građanima. Daljnja integracija zdravstvenih funkcionalnosti u središnje digitalne kanale komunikacije s građanima važna je za smanjenje fragmentacije korisničkog iskustva i jednostavnije korištenje usluga.

Područje povezivosti jedno je od najsnažnijih segmenata hrvatske digitalne transformacije. Pokrivenost VHCN mrežama dosegla je 82,7 %, FTTP mrežama 77,9 %, a pokrivenost 5G mrežama 97,8 %. Unatoč tome, Izvješće o stanju digitalnog desetljeća 2026. pokazuje izražene teritorijalne razlike, osobito u ruralnim i slabije naseljenim područjima, gdje je pokrivenost VHCN mrežama 54,2 %, a FTTP mrežama 53,8 %. U sljedećoj fazi provedbe Strategije naglasak treba biti na preostalim

bijelim i sivim NGA područjima te na modelima ulaganja koji kombiniraju javno i privatno financiranje.

Uz razvoj fiksnih mreža potrebno je intenzivirati uvođenje i razvoj 5G mreža u frekvencijskom pojasu 3,4-3,8 GHz. Republika Hrvatska ostvaruje vrlo visoku osnovnu 5G pokrivenost, dok je pokrivenost frekvencijskim pojasom 3,4-3,8 GHz u ruralnim područjima, s udjelom od 13,4 %, područje s dodatnim potencijalom za napredak u odnosu na prosjek EU-a. Daljnje širenje ove pokrivenosti omogućilo bi snažniju primjenu naprednih 5G i rješenja interneta stvari (IoT) u industriji, logistici, prometu, sigurnosti i pametnim gradovima. Istodobno je potrebno poticati korištenje gigabitnih i 5G usluga kroz informiranje korisnika, poticajne programe za krajnje korisnike i poduzeća te razvoj digitalnih usluga koje zahtijevaju velike prijenosne kapacitete.

U području digitalnih vještina Republika Hrvatska ostvaruje rezultat iznad prosjeka EU-a, pri čemu 63,4 % stanovništva posjeduje barem osnovne digitalne vještine. Međutim, taj je rezultat i dalje značajno ispod ciljne vrijednosti od 80 % do 2030. godine. Izvješća o stanju digitalnog desetljeća ukazuju na razlike u stjecanju digitalnih vještina u Republici Hrvatskoj prema dobi, razini obrazovanja i mjestu stanovanja.

Udio IKT stručnjaka u ukupnoj zaposlenosti iznosi 4,9 %, što je blizu prosjeka EU-a od 5,0 %. Vrijednost je i dalje ispod nacionalnog cilja od 7 % do 2030. godine utvrđenog Programom politike „Put u digitalno desetljeće 2030.“ te ciljne vrijednosti Strategije veće od 8 % do 2032. godine. Izazovi uključuju nedostatak stručnjaka, potrebu za boljim usklađivanjem obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada, zadržavanje talenata te rodnu neravnotežu u IKT zanimanjima. Daljnji razvoj treba temeljiti na stipendijama, programima mentorstva, stručnim praksama, cjeloživotnom učenju, digitalizaciji visokog obrazovanja i jačanju kompetencija nastavnika. U izvješću EK ističu se nedostatak STEM nastavnika te potreba osiguravanja kvalitetnih digitalnih sadržaja i sustavnog mjerenja učinaka digitalizacije na ishode učenja.

Nalazi EK dodatno su potvrđeni rezultatima OECD-ova izvješća o digitalnoj upravi (Digital Government Outlook 2026)¹¹, koji upućuju na potrebu daljnjeg jačanja cjelovitog pristupa digitalnoj transformaciji javne uprave. Prema OECD-ovu Indeksu digitalne uprave (engl. *Digital Government Index*)¹², Republika Hrvatska ostvaruje rezultat ispod prosjeka OECD-a, dok se među relativno

¹¹ Međunarodno izvješće OECD-a koje analizira i uspoređuje razvoj digitalne transformacije javne uprave u različitim državama

¹² OECD-ov Indeks digitalne uprave (engl. *Digital Government Index, DGI*) pokazuje koliko je javna uprava neke države digitalna, učinkovita i usmjerena na korisnika

razvijenijim područjima izdvajaju podatkovno vođena uprava i pristup „digitalno po dizajnu“¹³. Najveći prostor za daljnji napredak prepoznat je u razvoju proaktivnih javnih usluga, primjeni načela otvorenosti podataka po zadanim postavkama te sustavnom vrednovanju učinaka digitalnih ulaganja. Istodobno, iako Republika Hrvatska bilježi napredak u dostupnosti otvorenih podataka, daljnji razvoj zahtijeva širenje dostupnih skupova podataka i snažnije poticanje njihove ponovne uporabe.

Metodološka napomena: zamjena pokazatelja DESI novim pokazateljima Digitalnog desetljeća

Digitalni napredak država članica EK prati od 2014. godine, prvotno kroz izvješća DESI (engl. *Digital Economy and Society Index*). Strategija je DESI navodila kao jedan od pokazatelja učinka, no uspostavom okvira politike za digitalno desetljeće do 2030. DESI je od 2023. integriran u izvješćivanje o stanju digitalnog desetljeća. Stoga je za potrebe ovog izvješća korišten skup pokazatelja Digitalnog desetljeća za 2026. godinu, koji se odnosi na stanje u 2025. godini (tzv. DESI 2026.). Time se zadržava kontinuitet praćenja strateških ciljeva, dok se napredak prikazuje kroz pokazatelje usklađene s aktualnim europskim okvirom politike za digitalno desetljeće do 2030. godine.

Tablica 1. Podatci o ostvarenim vrijednostima pokazatelja učinka tijekom izvještajnog razdoblja

SC	Pokazatelj učinka i kod	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
1	II.02.7.11 Integracija digitalne tehnologije (DESI)	40,00 (2022.)	Iznad prosjeka EU (66,0)	n/p*
1	II.02.7.04 IKT sektor, u % BDP-a	4,48 % (2022.)	9,0 %	n/p*
<u>Zamjenski pokazatelji tijekom izvještajnog razdoblja:</u>				
1	MSP-ovi s barem osnovnom razinom digitalnog intenziteta	49,27 % (2021.)	90 %	57,1 %
1	Poduzeća koja koriste UI	8,74 % (2021.)	20 %	15,2 %
1	Poduzeća koja koriste oblak	34,57 % (2021.)	75 %	43,3 %
2	II.02.7.12 Digitalne javne usluge e-Uprava (DESI)	53,6	Prosjeak EU-a (85,61)	n/p

¹³ Engl. *Digital by design* označava pristup u kojem se proizvodi, usluge, procesi ili organizacija od početka osmišljavaju kao digitalni, umjesto da se postojeći analogni ili tradicionalni procesi naknadno digitaliziraju.

2	II.02.7.14 Referentno mjerilo za e-upravu (eGovernment Benchmark)	61 % (2021.)	Iznad prosjeka (35) europskih zemalja (85 %)	n/p*
<u>Zamjenski pokazatelji tijekom izvještajnog razdoblja:</u>				
2	Digitalizirane javne usluge za građane	69/100 (2021.)	100/100	75,34/100
2	Pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima	85,57 (2023.)	100/100	87,1/100
3	II.02.7.08 Povezivost (DESI)	48,1	Prosjek EU-a (95,0)	n/p*
<u>Zamjenski pokazatelji tijekom izvještajnog razdoblja:</u>				
3	Pokrivenost VHCN	52,28 %	100 %	82,7 %
3	Osnovna 5G pokrivenost mrežom	33,81 (2021.)	99 %	97,8 %
4	II.02.7.09 Ljudski kapital (DESI)	51,8	Ulazak u top 5 među EU-27 (70,0)	n/p*
4	II.02.7.05 Zaposleni u IKT-u, % ukupno zaposlenih	3,6 % (2021.)	Prosjek EU-a (> 8 %)	4,9 %
4	II.02.7.07 Razina digitalnih vještina pojedinaca	63 % (2021.)	Ulazak u top 5 među EU-27 (> 80 %)	n/p*
<u>Zamjenski pokazatelji tijekom izvještajnog razdoblja:</u>				
4	% stanovništva s barem osnovnim digitalnim vještinama	63,34 %	80 %	63,4 %

* nije poznat podatak zbog promjene metodologije praćenja digitalnog napretka

5. Zaključak

Provedba Strategije digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine tijekom 2025. godine pokazuje nastavak napretka u sva četiri strateška cilja, pri čemu su najizraženiji rezultati ostvareni u razvoju digitalne infrastrukture i zajedničkih temelja digitalne javne uprave. Pokrivenost mrežama vrlo velikog kapaciteta dosegla je 82,7 %, a osnovna pokrivenost 5G mrežom 97,8 %. Istodobno su prošireni kapaciteti Centra dijeljenih usluga (CDU), nastavljen razvoj interoperabilnosti i podatkovne infrastrukture države te je razvoj javnih usluga snažnije usmjeren prema životnim situacijama i cjelovitim digitalnim procesima.

U području digitalnog gospodarstva nastavljen je razvoj financijskih, savjetodavnih i inovacijskih instrumenata za digitalizaciju poduzeća, uključujući djelovanje EDIH-ova i financijske instrumente za ulaganja u digitalna rješenja. Međutim, pokazatelji digitalnog intenziteta MSP-ova te korištenja računalstva u oblaku i drugih naprednih tehnologija potvrđuju da u tom području postoji značajan prostor za daljnji napredak.

U području digitalnih kompetencija Republika Hrvatska zadržava razmjerno povoljan položaj u odnosu na prosjek EU-a, ali ostvarene vrijednosti još nisu dostatne za postizanje nacionalnih ciljeva, osobito među starijim osobama, osobama niže razine obrazovanja i stanovnicima ruralnih područja. Istodobno je potrebno nastaviti mjere za povećanje broja, razvoj i zadržavanje IKT stručnjaka.

Ukupno gledajući, provedba u 2025. godini potvrđuje da su uspostavljeni važni infrastrukturni, regulatorni i institucionalni preduvjeti za ostvarenje vizije „Hrvatska unaprijeđena digitalnom transformacijom“. U sljedećem razdoblju naglasak je potrebno postupno premješati s uspostave digitalne infrastrukture i pojedinačnih rješenja na njihovu širu uporabu, interoperabilnost, korisničko iskustvo i mjerljive učinke za građane, poduzeća i javnu upravu.

5.1. Prijedlozi za unaprjeđenje provedbe

Unatoč ostvarenim rezultatima i napretku u provedbi Strategije tijekom 2025. godine, pokazatelji učinka i nalazi povezani s provedbom pojedinih strateških ciljeva upućuju na područja u kojima se predlaže dodatno usmjeriti aktivnosti u sljedećem provedbenom razdoblju. Posebno se predlaže usmjeriti pozornost na povećanje stvarnih učinaka digitalizacije gospodarstva i javne uprave,

smanjenje teritorijalnih i društvenih razlika u dostupnosti i korištenju digitalnih tehnologija, jačanje digitalnih kompetencija i dostupnosti IKT stručnjaka te osiguravanje sigurnog, interoperabilnog i podatkovno utemeljenog digitalnog okruženja.

1. Ubrzanje digitalizacije gospodarstva i primjene naprednih digitalnih tehnologija

U okviru strateškog cilja 1 predlaže se nastaviti i dodatno usmjeriti mjere kojima se povećava digitalna zrelost poduzeća, osobito mikro, malih i srednjih poduzeća. Iako je tijekom provedbe Strategije uspostavljen širok skup financijskih i savjetodavnih instrumenata, uključujući aktivnosti europskih digitalnih inovacijskih centara, kreditne i druge financijske instrumente te porezne poticaje, ostvarene vrijednosti pokazatelja i dalje upućuju na prostor za snažniju primjenu računalstva u oblaku, umjetne inteligencije, podatkovne analitike, automatizacije i drugih naprednih digitalnih tehnologija u poslovanju.

Predlaže se snažnije povezati procjene digitalne zrelosti koje provode EDIH-ovi s vaučerima, bespovratnim sredstvima, instrumentima HBOR-a i Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), poreznim poticajima i drugim raspoloživim instrumentima potpore, kako bi se poduzećima omogućila jasnija i kontinuirana putanja od procjene potreba do provedbe konkretnih ulaganja. Posebno se predlaže usmjeriti mjere na poduzeća niže razine digitalne zrelosti, uključujući mikro i mala poduzeća u ruralnim i slabije razvijenim područjima.

Predlaže se praćenje uspješnosti mjera postupno usmjeravati s broja odobrenih projekata, korisnika i iznosa dodijeljenih sredstava na stvarne učinke ulaganja, uključujući povećanje digitalnog intenziteta poduzeća, uvođenje naprednih poslovnih sustava, automatizaciju procesa, primjenu umjetne inteligencije i računalstva u oblaku, jačanje kibernetičke sigurnosti te povećanje produktivnosti, inovacijskog kapaciteta i konkurentnosti.

Predlaže se također nastaviti razvoj digitalnih javnih usluga za poduzetnike, dostupnosti kvalitetnih i visokovrijednih javnih podataka te regulatornog okruženja koje omogućuje sigurnu i odgovornu primjenu novih tehnologija. U tom kontekstu predlaže se dodatno poticati razvoj podatkovne i računalne infrastrukture potrebne za širu primjenu naprednih digitalnih rješenja.

2. Daljnji razvoj cjelovitih, interoperabilnih i korisnički usmjerenih digitalnih javnih usluga

U okviru strateškog cilja 2 predlaže se nastaviti prijelaz s digitalizacije pojedinačnih administrativnih postupaka prema cjelovitim digitalnim uslugama oblikovanim prema potrebama građana i poduzeća. Predlaže se razvoj digitalnih javnih usluga sustavno temeljiti na načelima „digitalno kao zadano“, „samo jednom“, „od početka do kraja“ i „prvenstveno za mobilne uređaje“, uz redovito korisničko testiranje i praćenje zadovoljstva korisnika.

Posebno se predlaže usmjeriti aktivnosti na daljnji razvoj „životnih situacija“ i poslovnih situacija, kako bi se administrativni postupci koji danas obuhvaćaju više tijela, registara i informacijskih sustava mogli završiti putem jedinstvenog i povezanog korisničkog procesa. U tom smislu predlaže se nastaviti povezivanje temeljnih i sektorskih registara, standardizaciju podataka i semantičkih modela te širenje primjene načela „samo jednom“.

Predlaže se dodatno unaprijediti digitalne usluge za poduzeća i prekogranične usluge, osobito postupke povezane s pokretanjem i redovnim poslovanjem poduzeća, poreznim i izvještajnim obvezama, javnom nabavom, pristupom potporama te prekograničnim administrativnim postupcima. Daljnji razvoj tehničkog sustava „samo jednom“ i europskog digitalnog identiteta predlaže se povezati s praktičnom uporabom usluga od strane građana i poduzeća, a ne samo s tehničkom dostupnošću pojedinih komponenti.

U području zdravstva predlaže se nastaviti razvoj interoperabilnih digitalnih rješenja, povećavati dostupnost zdravstvenih podataka i dokumentacije građanima te, gdje je primjenjivo, povezivati zdravstvene funkcionalnosti sa središnjim digitalnim kanalima komunikacije s građanima. Time bi se dodatno smanjila fragmentacija korisničkog iskustva i omogućilo jednostavnije korištenje digitalnih javnih usluga.

Istodobno se predlaže nastaviti razvoj proaktivnih javnih usluga, zajedničke državne informacijske infrastrukture, Centra dijeljenih usluga, sustava interoperabilnosti, podatkovne infrastrukture i Jedinstvenog kontakt centra. Predlaže se učinke digitalizacije javne uprave pratiti i kroz pokazatelje smanjenja administrativnog opterećenja, trajanja postupaka, ponovne uporabe podataka i zadovoljstva korisnika.

3. Dovršetak teritorijalne dostupnosti i povećanje korištenja gigabitne povezivosti i naprednih 5G usluga

U okviru strateškog cilja 3 predlaže se nastaviti aktivnosti kojima se osigurava dostupnost mreža vrlo velikog kapaciteta na cijelom području Republike Hrvatske, uz poseban naglasak na ruralna, udaljena, otočna i slabije naseljena područja u kojima tržišna ulaganja nisu dostatna za ostvarenje strateških ciljeva.

Predlaže se osigurati kontinuitet javnog financiranja i pravodobno planiranje budućih programa potpore za područja u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja. Posebno se predlaže usmjeriti pozornost na područja u kojima je zbog provedbenih poteškoća ili raskida pojedinih ugovora potrebno osigurati alternativni model financiranja kako planirana područja ne bi ostala izvan obuhvata razvoja gigabitne infrastrukture.

Uz povećanje dostupnosti infrastrukture, predlaže se u sljedećem razdoblju veći naglasak staviti na njezino korištenje. Pokazatelji upućuju na to da visoka razina pokrivenosti još nije u potpunosti praćena jednakom razinom korištenja usluga vrlo velikih brzina. Stoga se predlaže razmotriti odgovarajuće mjere za poticanje potražnje za gigabitnim širokopojasnim i 5G uslugama, uključujući informiranje korisnika, razvoj digitalnih usluga koje zahtijevaju velike prijenosne kapacitete te, gdje je opravdano, ciljane poticajne modele za kućanstva i poduzeća.

Predlaže se nastaviti i uklanjanje administrativnih, prostornih i regulatornih prepreka za ulaganja u elektroničke komunikacijske mreže, uz osiguravanje stabilnog i predvidljivog regulatornog okvira. Posebno se predlaže usmjeriti aktivnosti na razvoj naprednih 5G kapaciteta koji omogućuju širu primjenu digitalnih rješenja u industriji, prometu, logistici, javnoj sigurnosti i pametnim gradovima.

Predlaže se gigabitnu povezivost i dalje promatrati kao horizontalni infrastrukturni preduvjet za digitalnu transformaciju gospodarstva, javne uprave, obrazovanja, zdravstva i drugih javnih i gospodarskih sustava.

4. Smanjenje digitalnog jaza i jačanje dostupnosti IKT stručnjaka

U okviru strateškog cilja 4 predlaže se nastaviti razvoj digitalnih kompetencija stanovništva uz snažnije usmjeravanje mjera prema skupinama koje su prema raspoloživim pokazateljima izložene većem riziku digitalne isključenosti. To se osobito odnosi na starije osobe, osobe niže razine obrazovanja,

stanovnike ruralnih i slabije dostupnih područja te druge skupine koje digitalne usluge koriste u manjoj mjeri.

Uz programe cjeloživotnog učenja i vaučere, predlaže se razvijati lokalno dostupne i praktične oblike edukacije i podrške, uključujući knjižnice, lokalna digitalna središta, centre za obrazovanje odraslih, mobilne edukacijske timove i druge modele neposredne pomoći građanima. Predlaže se razvoj osnovnih digitalnih vještina sve više povezivati s kompetencijama u području digitalne sigurnosti, zaštite privatnosti, medijske i informacijske pismenosti te odgovorne uporabe digitalnih alata i sustava umjetne inteligencije.

U području razvoja IKT stručnjaka predlaže se oblikovati povezani skup mjera koji obuhvaća cijeli obrazovni i profesionalni put, od ranog obrazovnog i karijernog usmjeravanja do visokog obrazovanja, cjeloživotnog učenja i zadržavanja stručnjaka na tržištu rada. Posebno se predlaže usmjeriti aktivnosti na povećanje završnosti STEM i IKT studijskih programa, razvoj programa u područjima umjetne inteligencije, kibernetičke sigurnosti, podatkovne znanosti i drugih deficitarnih područja te snažnije povezivanje visokih učilišta s potrebama gospodarstva i javnog sektora.

Predlaže se nastaviti i mjere za privlačenje i zadržavanje talenata, uključujući povratak hrvatskih stručnjaka iz inozemstva i privlačenje stranih stručnjaka, kao i aktivnosti usmjerene na veću zastupljenost žena u STEM i IKT zanimanjima. Predlaže se uspješnost mjera pratiti ne samo kroz broj sudionika programa nego i kroz zapošljivost, zadržavanje stručnjaka, profesionalni razvoj i doprinos povećanju ukupne dostupnosti digitalnih kompetencija na tržištu rada.

5. Horizontalni preduvjeti za održivu, sigurnu i učinkovitu digitalnu transformaciju

Predlaže se daljnju provedbu svih strateških ciljeva temeljiti na zajedničkim horizontalnim načelima kojima se osiguravaju sigurnost, interoperabilnost, kvaliteta podataka, pristupačnost i mjerljivost učinaka digitalnih ulaganja.

Predlaže se kibernetičku sigurnost ugrađivati u sve faze razvoja i provedbe digitalnih rješenja te nastaviti jačati nacionalne kapacitete za prevenciju, otkrivanje i odgovor na kibernetičke incidente. Također se predlaže proširiti podršku jačanju kibernetičke otpornosti MSP-ova, javnih institucija i drugih relevantnih subjekata. Pri razvoju digitalnih rješenja predlaže se osigurati odgovarajuću zaštitu osobnih i drugih osjetljivih podataka te jasno definirane odgovornosti za sigurnost i upravljanje sustavima.

Predlaže se dodatno unaprijediti podatkovno upravljanje kroz jasna pravila kvalitete, standardizacije, razmjene, sekundarne uporabe i zaštite podataka. Posebno se predlaže usmjeriti pozornost na službene registre, otvorene i visokovrijedne podatke, kvalitetu metapodataka, dostupnost API-ja i uvjete ponovne uporabe podataka, uz odgovarajuću zaštitu osobnih podataka, poslovnih tajni i prava intelektualnog vlasništva.

U svim područjima predlaže se nastaviti jačati interoperabilnost javnih sustava i primjenu načela „samo jednom“, kako bi građani i poduzeća podatke kojima javna uprava već raspolaže dostavljali samo jednom, a javne usluge bile jednostavnije, povezanije i korisnički usmjerene.

Predlaže se razviti standardizirani okvir za planiranje, praćenje i vrednovanje digitalnih ulaganja koji će, uz podatke o financijskoj provedbi i izvršenim aktivnostima, omogućiti praćenje stvarnih učinaka digitalne transformacije. Predlaže se takvim okvirom obuhvatiti pokazatelje administrativnog rasterećenja, promjene digitalne zrelosti, korištenja digitalnih usluga, zadovoljstva korisnika, ponovne uporabe podataka i drugih relevantnih rezultata te, gdje je primjenjivo, *ex post* analize učinaka.

Predlaže se nastaviti povezivati digitalnu i zelenu tranziciju kroz razvoj i primjenu digitalnih rješenja koja mogu pridonijeti energetske učinkovitosti, održivijem prometu, učinkovitijem upravljanju resursima, otpornosti infrastrukture i ostvarivanju drugih okolišnih ciljeva. U područjima u kojima je moguće utvrditi izravnu vezu između digitalnih ulaganja i zelenih učinaka predlaže se razvijati odgovarajuće pokazatelje te uspješna pilot-rješenja, gdje je opravdano, postupno uključivati u šire programe provedbe.

Pri svim budućim ulaganjima predlaže se voditi računa o digitalnoj pristupačnosti i uključivosti, kako bi digitalna transformacija bila dostupna svim skupinama korisnika neovisno o dobi, mjestu stanovanja, razini obrazovanja ili eventualnim teškoćama i invaliditetu.

Predlaže se planirano srednjoročno vrednovanje Strategije u 2026. godini iskoristiti za cjelovitu procjenu dosadašnjih učinaka, provjeru primjerenosti postojećih pokazatelja i ciljnih vrijednosti te, prema nalazima vrednovanja, dodatno usmjeravanje mjera i prioriteta do kraja provedbenog razdoblja.

Tablica 2. Pregled prijedloga za daljnju provedbu

Veza sa strateškim ciljem	Prijedlog prioriteta za daljnju provedbu
SC 1 Digitalno gospodarstvo	Ubrzati digitalizaciju MSP-ova i primjenu naprednih tehnologija; povezati EDIH, vaučere, HBOR, HAMAG-BICRO i druge instrumente; mjeriti promjenu digitalne zrelosti
SC 2 Digitalna javna uprava	Razvijati cjelovite („od početka do kraja“), proaktivne, mobilne i prekogranične usluge; jačati interoperabilnost, načelo „samo jednom“, digitalni identitet i e-zdravstvo.
SC 3 Mreže vrlo velikih kapaciteta	Dovršiti teritorijalnu pokrivenost i povećati korištenje gigabitnih i naprednih 5G usluga
SC 4 Digitalne kompetencije	Smanjivati digitalni jaz i povećavati broj, razvoj i zadržavanje IKT stručnjaka
Horizontalni preduvjeti	Kibernetička sigurnost, podatkovno upravljanje, otvoreni podatci, vrednovanje učinaka, digitalno-zelena tranzicija i usmjerenje na korisnike

6. Korišteni izvori

1. Godišnja izvješća i izvješća o provedbi provedbenih programa tijela državne uprave i drugih nadležnih tijela, uključujući i DZIV, te podatci i sektorski doprinosi tijela uključenih u Međuresornu radnu skupinu za koordinaciju i praćenje provedbe strateških ciljeva Strategije digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine.
2. Europska komisija, Izvješće za Hrvatsku o digitalnom desetljeću 2025., SWD(2025) 294 final, 2025.
3. Europska komisija, Izvješće za Hrvatsku o digitalnom desetljeću 2026., SWD(2026) 155 final, 2026.
4. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine, za 2025. godinu.
5. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja javne uprave za 2025. godinu.
6. OECD, Pregled digitalne uprave 2026.: Hrvatska, bilješka za zemlju, 2026.

7. Popis tijela i organizacija koje su doprinijele izradi Godišnjeg izvješća za 2025. godinu

Agencija za zaštitu osobnih podataka

Državna škola za javnu upravu

Državni zavod za intelektualno vlasništvo

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO)

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)

Hrvatska zajednica županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)

Ministarstvo financija

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo kulture i medija

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Sigurnosno-obavještajna agencija

Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost